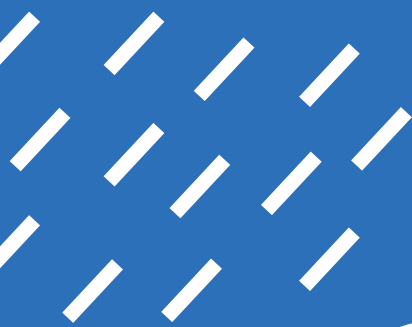

MUUSIKA JA RÄNNE

RÄNDETEEMALINE TUNNIKAVA

SISUKORD

TUNNIKAVA

TÖÖLEHT

KULTUURIMINISTEERIUM

Rändeteemalised tunnikavad on välja töötatud projekti „Jagatud teekonnad“ raames, mida kaasrahastavad Euroopa Komisjon, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Eesti Kultuuriministeerium ja Eesti Välisministeerium arengu- ja humanitaarabi vahenditest.

MUUSIKA JA RÄNNE

Vanuseaste	Gümnaasium
Ainelõiming	<ul style="list-style-type: none"> - Muusikaõpetus - Ühiskonnaõpetus, I kursus
Õpitulemused	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mõistab tuntumate muusikaliikide teket ning tekete põhjuseid seoses inimeste rände, äri, orjanduse, religiooni, majanduslanguste, loodusõnnetuste, sõdade jmt-ga; - mõistab muusikastiilide kujunemise kronoloogiat ning olulisemaid ühiskondlikke saavutusi – ebavõrdsuse vähendamine; - mõistab maailmas toimunud muusikaliste arengute vasteid Eesti (muusika)ajaloos.
Kestliku arengu eesmärgid	<p>4. eesmärk: tagada kõikidele kaasav ja kvaliteetne haridus ning elukestva õppe võimalused</p> <p>10. eesmärk: vähendada ebavõrdsust riikide sees ja riikide vahel</p> <p>16. eesmärk: toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi säästva arengu saavutamiseks</p>
Tunni pikkus	2 x 45 min
Meetodid	<ul style="list-style-type: none"> - Individuaalne töö - Paaristöö - Arutelu - Info analüüs - Veebiotsing
Õppevahendid tunni läbiviimiseks	<ul style="list-style-type: none"> - Õpetajal internetiühendusega arvuti, projektor ja kõlarid - Õpilastel internetiühendusega nutiseade või arvuti - Töölehed

I TUND (45 min)

Enne tundi

- ▶ Soovi korral on enne tunni läbiviimist võimalik MTÜ Mondolt laenutada tasuta virtuaalreaalsuse peaseadmed ning muusika ja rände teemaline mäng. VR-mängu juurde on loodud ka spetsiaalne tunnikava. Loe VR-peaseadmete laenutamise kohta [siit](#).

Sissejuhatus (10 min)

- ▶ Arutlege õpilastega, kes ja miks on nende lemmikmuusikud nii Eestis kui maailmas?
- ▶ Millised võiksid olla nende lemmikmuusikastiilide juured ja kujunemislugu?
- ▶ Milline võiks olla muusika ja rände omavaheline seos?

Videoloeng (10 min)

- ▶ Vaadake üheskoos Mondo rändekooli [videoloengut](#) muusika ja rände omavahelistest seostest.

Iseseisev töö töölehtedega (20 min)

- ▶ Moodustage õpilastest 3–4-liikmelised grupid ja jagage neile töölehed (3 versiooni). Töölehtedel on muusikastiilide kohta küsimused, mis vajavad iseseisvalt uurimist nutiseadme või arvuti abil. Vajadusel võib grupp jätkata info kogumist kodutööna.
- ▶ Lisaks jagage õpilastega Mondo rändekooli [muusika ja rände teksti](#), kust on võimalik leida sel teemal täpsemat infot.

Kokkuvõtte tunnist (5 min)

- ▶ Tehke teemast põgus kokkuvõte ning tuletage õpilastele meelde, et järgmises tunnis esitletakse töölehtedele kirja pandud. Vajadusel vastake küsimustele või jagage õpilastele lisamaterjale.
- ▶ Täiendavalt võite paluda valida kodutööna igal õpilasel ühe muusikapala, mis seostub rändega (st kas käsitletakse rände teemat, pala esitava muusikul on rändetaust vms). Selgitage, et valiku põhjal luuakse klassiülene edetabel/*playlist* lemmiklugudest.

II TUND (45 min)

Sissejuhatus

- ▶ Õpetaja tuletab meelde olulisemaid tähelepanekuid eelmisest tunnist ning õpilastele antud ülesannet.

Töölehtede esitlused (25 min)

- Õpilased esitlevad enda grupi töölehel käsitletud teemasid. Kui aega on rohkem, võib ka mitu õpilast sama teemat esitleda.
- Võib ka jagada klassi segatud töörühmadesse mosaiikrühmade meetodil. Sel juhul moodustatakse uued kolmeliikmelised rühmad, kus igas rühmas on erinevat töölehte lahendanud õpilased, kellest igaüks selgitab oma teemat rühmakaaslastele.
- Esitlustele järgneb lühike üldine arutelu klassis, et ühiselt teemat kinnitada ja arusaamatuks jäänud küsimusi selgitada.

Muusikarände villak (20 min)

- ▶ Rändevillak asub aadressil: <https://jeopardylabs.com/play/2021-01-20-89>
- ▶ Rändevillaku juhend õpetajale:
 - Lehel palume määrata villakus osalevate võistkondade arvu. Seejärel tuleb vajutada: START.
 - Mängu kuvamiseks täisekraanil vajuta klahvi F11.
 - Tutvusta teemasid ja reegleid – mäng on juba ekraanil avatud, nii et õpilased näevad teemasid.
 - Loosiga või juhuslikult valida vastaja, kes nimetab meelepärase teema ja ruudu.
 - Ruut avaneb klõpsates, kuvatakse küsimus.
 - Kiireim tõstab käe ja saab õiguse vastata.
 - Õige vastus kuvatakse tühikuklahvi klõpsamisel.
 - Õige vastuse eest võistkonnale punktid (klõpsad all vastava võistkonna lahtris +) või siis võtate vale vastuse korral punktid maha (klõpsad võistkonna lahtris -).
 - esc-klahv – minge tagasi mänguväljale järgmise küsimuse juurde. Valiku teeb see, kes vastas.
 - Jätkake mängu, kuni kõik ruudud on vastatud ja lõplik mänguskoor teatab automaatselt võitja.

Lisategevus

- Korraldage eraldi tund või tunniväline tegevus, kus õpilased esitlevad enda valitud ja rändega seonduvaid muusikapalasisid. Paluge igal õpilasel selgitada, miks ta valis just selle loo ja milline on selle pala seos rändega. Õpilased võivad lugude üle hääletada, nii et tekib edetabel. Lugude edetabeli või nimekirja võib edastada ka aadressil maailmaharidus@mondo.org.ee. Võimalusel koondatakse ja avaldatakse eri koolidest ja noortekeskustest edastatud edetabelid.

TÖÖLEHT

1. teema Aafrika orjade töölauludest R'n'B-ni

Teekond orjatöölauludest tänapäeva rütmibluusini on olnud pikk, hõlmates ka spirituaale, gospelit, elektrilist bluusi ja souli. Tänapäevaks popmuusikaga segunenud muusikastiili juured on jätkuvalt USA lõunaosariikides ja 19. sajandis. Kuid vahepeal on palju juhtunud ning muusika on siin olnud ka muutjaks ja teerajajaks.

- ▶ Kuula Sister Rosetta Tharpi esitust „Didn't it Rain?” 1964. aastast <https://www.youtube.com/watch?v=Y9a49oFaLZE> ja mõtle või arutle grupiga:

1. millest lugu tegelikult võib rääkida?
 2. miks hakati bluisis elektrikitarr kasutama?
 3. millal naised üldse kontserdilavale lubati?
- ▶ Meenutades loengut ning kasutades lisamaterjali, leia vastused alltoodud küsimustele. Vajadusel arutle klassikaaslastega.
1. Mis on ühist orjatöölaulude, gospeli, bluusi ja rütmibluusi arengus ja „rändamises”?
 2. Miks 1950. aastatel vanemad põlvkonnad USAs rütmibluusi põlgasid ja kuidas aitas see muusikastiil kaasa ühiskonna võrdsustumisele?
 3. Kes on sinu arvates Eesti säravaimad R'n'B muusikud? Miks? Kuidas selline muusika võis Eestisse jõuda?
 4. Missuguseid tänapäeva ühiskonna probleeme võiks muusika aidata parandada?
 5. Leia üks hea stiilinäide rütmibluusist, mõni hea laul või muusik. Mis tema esituses meenutab veel Aafrika muusikat ja mis on juba kaasaegne popmuusika mõjutus?

TÖÖLEHT

2. teema **Rock'n'roll is here to stay...**

Juba 1940. aastatest oli Chicagos, Detroidis, New Yorgis ja teistes USA linnades podise-
nud katel, kus üksteist mõjutasid eri päritoluga muusikastiilid. II maailmasõja järelmõ-
jud kulmineerusid muusikaloolises mõttes 1950. aasta keskpaigas *rock'n'rolli* plahvatu-
sega. Elvis „The King“ Presley muutis oma muusikaga ühiskonda võrdsemaks, noored
ei hoolinud enam rassismist ja *rock'n'roll* oli kõik.

▶ Kuula Chuck Berry 1958. aasta laulu „Johnny B. Goode“ <https://www.youtube.com/watch?v=6ROwVrFOCeg> ja mõtle või arutle grupiga:

1. Mille tulemusena jõudsid musta nahavärviga muusikud suurtele lavadele ja telesse?
2. Miks see muusika ei meeldinud USA selle aja valgetele inimestele?
3. Millest räägivad selle laulu sõnad? Kas muusikutel ei olnudki haridust vaja?

▶ Meenutades loengut ning kasutades lisamaterjali, leia vastused alltoodud küsimus-
tele. Vajadusel arutle klassikaaslastega.

1. Millistest muusikastiilidest on rockmuusika „kokku keedetud“? Kus on maailmas
rockmuusika juured ja kuhu need ajas jõudnud on? Vastus peitub QR-koodide all.
2. Milliseid muutuseid USA ühiskonnas põhjustas 1950. aastate *rock'n'rolli* buum?
3. Kui *rock'n'roll* jõudis Euroopasse, täpsemalt Inglismaale Liverpooli, siis millise kul-
tuurilise fenomeni see põhjustas ja mis oli selle muusikaline tulemus? Kes oli see
bänd, kes USA muusikaskeene pea peale pööras?
4. Miks ei võetud Eestis 1960. aastatel *rock'n'rolli*, rockmuusikat ega hipikultuuri hästi
vastu? Mida see tähendas tolle aja Eesti noortele?
5. Leia üks hea stiilinäide *rock'n'rollist*, mõni hea laul või muusik. Mis tema esituses võib
noortele inimestele meeldida? Miks?

TÖÖLEHT

3. teema **There is no business like showbusiness!**

Varajane popmuusika, mis tekkis New Yorgis, sai alguse hoopis Euroopast USAsse jõudnud immigrantidest. Nii nagu gospel kasutas kõiki muusikastiile ja nõkse, et jumalana levitada, nii „laenas“ popmuusika stiile, moodi, pille, tehnikat jmt selleks, et aina rohkem staare lavale aidata ja muusikanäljas auditooriumile rohkem plaate müüa. Kui Jamaicaalt orkaani eest USAsse ja Euroopasse põgenenud *reggae* muutus popiks ja räpiks, pakendati see *cool*'i vormi ja saadeti turule.

- ▶ Kuula Amy Winehouse'i laulu „Rehab“ <https://youtu.be/KUmZp8pR1uc> ja mõtle või arutle grupiga:
 1. Millest see lugu räägib ning miks rock- ja popmuusikas püütakse skandaale tekitada?
 2. Milliseid muusikastiilide elemente võib sellest videost leida?
 3. Mille poolest on kuulus 27-aastaste klubi? Kes veel peale Amy sinna klubisse kuuluvad?

- ▶ Meenutades loengut ning kasutades lisamaterjali, leia vastused alltoodud küsimustele. Vajadusel arutle klassikaaslastega.
 1. Kuidas need stiilid (gospel ja *reggae*) kajastuvad tänapäeva popmuusikas? Kas tead nimetada mõnda artisti, kes katsetab nende stiilidega?
 2. Milline elektrooniline aparaat aitas kaasa varajase popmuusika levikule üle maailma?
 3. Milline oli 1960. aastate eduka popmuusika „valem“ – millised pidid olema artistid, millest nad pidid laulma ja mis stiile võis kasutada? Kuidas võiks tänapäeval hitti teha? Kuidas seda levitada?
 4. Mis juhtus 1990. aastate alguses Eesti popmuusikaga? Millest see alguse sai ja kuidas Eesti ühiskonda mõjutas?
 5. Leia YouTube'ist kõige rohkem vaadatud popmuusikavideo. Miks see laul nii kuulus on? Mis on edu taga?